

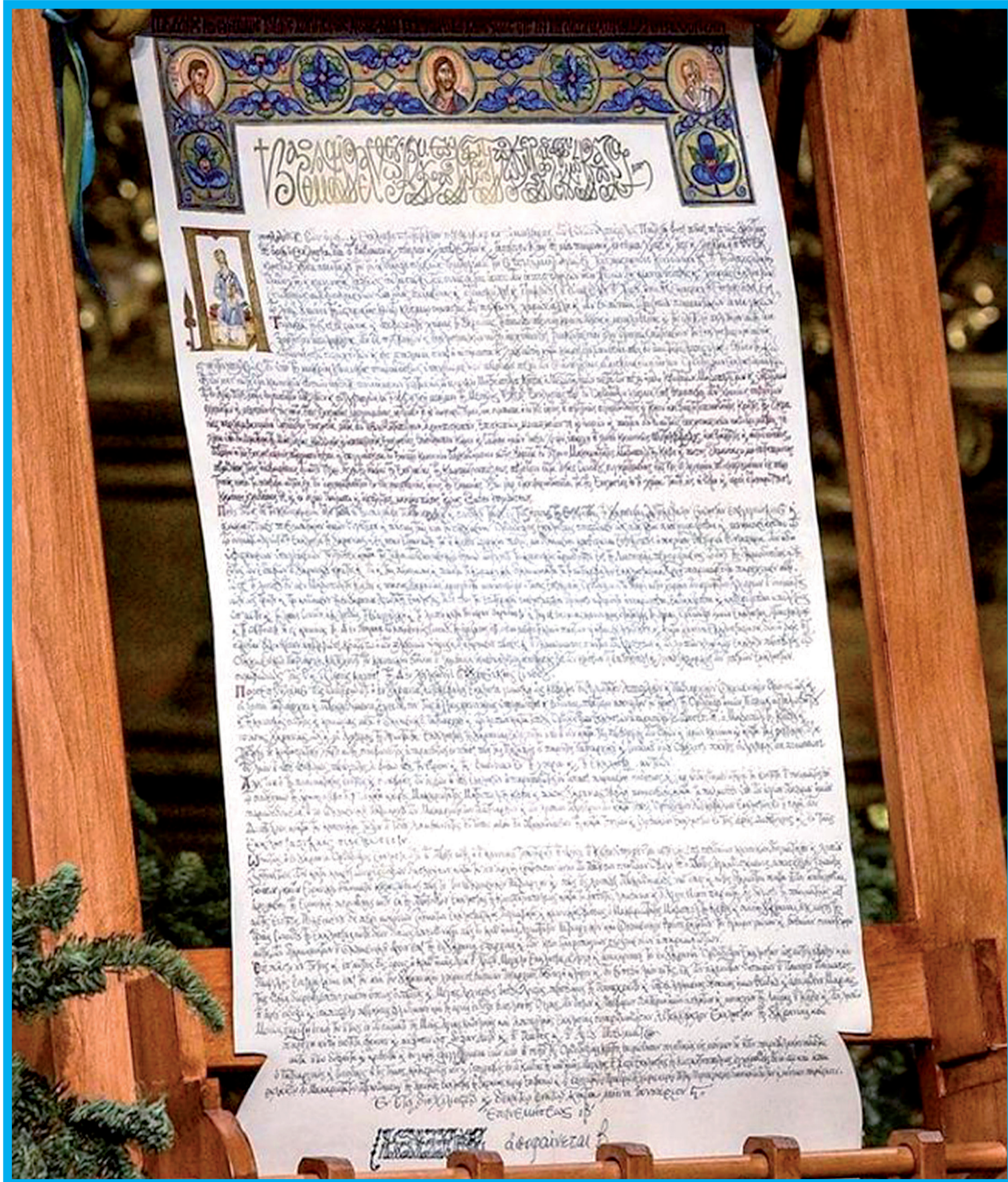

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Православної Церкви України

№ 2 (171) лютий 2019 р.

ВСЕЛЕНСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ ВИЗНАВ АВТОКЕФАЛІЮ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ

Про вручення Томосу та інші пов'язані з цим події читайте на с. 5, 8.

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 2 грн 49 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», радіопередач та інших аудіо,- відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslaviavolyni.org.ua

— З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ —

ХРОНІКА

Архієрей про становлення нової Церкви

24 грудня митрополит Луцький і Волинський Михаїл у прямому ефірі на телеканалі «Аверс» розповів про об'єднання православних юрисдикцій України та які зміни при цьому відбулися. Владика пояснив, що з утворенням нової Православної Церкви України затверджено її Статут.

Щодо змін у парафіяльному житті високопреосвященний зазначив: будь-які перетворення відбуватимуться лише за бажанням громади.

Повністю передачу можна переглянути за посиланням: <https://youtu.be/6OPJwyOgM-k>.

Привітали римо-католиків із Різдом

Віце-канцлер єпархії і старший капелан протоієрей Олександр Безкоровайний з благословіння митрополита Михаїла 25 грудня відвідав різдвяну Месу в римсько-католицькому соборі Апостолів Петра і Павла, що в обласному центрі.

Поздоровляючи християн, які святкують Різдво Христове за григоріанським календарем, о. Олександр від імені керуючого єпархії побажав духовенству й вірним РКЦ Божого благословіння, гарних та радісних свят.

Підвищився статус публікацій ВПБА

Волинська православна богословська академія уклала договір про співпрацю з офіційним реєстраційним агентством метаданих *Digital object identifier (DOI)* для наукових журналів та публікацій – *CrossRef*. Про це 27 грудня повідомив сайт *Vpba.org*.

Відтепер статті, які друкуються у щорічному богословсько-історичному науковому журналі ВПБА «Волинський благовісник», матимуть ідентифікатор DOI, що зробить їх доступнішими для вчених усього світу.

Роботи, надруковані у 2017–2018 роках, теж одержали ідентифікатор. Їх можна знайти за префіксом духовного вишу – 10.33209.

CrossRef – це об'єднання видавців наукових публікацій (журналів, монографій, збірників матеріалів конференцій), створене для розробки та підтримки всесвітньої високотехнологічної інфраструктури наукових комунікацій. Головним завданням *CrossRef* є сприяння широкому використанню інноваційних технологій для прискорення і полегшення досліджень. Ідентифікатор DOI, який присвоюється науковим виданням, використовують для постійної та унікальної ідентифікації об'єктів інтелектуальної власності будь-якого типу.

У Луцьку вшанували загиблих «афганців»

На прохання Волинської обласної організації Української спілки ветеранів Афганістану 27 грудня в кафедральному соборі Святої Трійці віце-канцлер та старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний відслужив панахиду по загиблих воїнах.

Після молитви о. Олександр наголосив на важливості пам'ятати про тих, кого поряд уже немає. Особливо коли говоримо про своїх побратимів, які чекають нашої молитви.

27 грудня 1979 р. керівництво СРСР ввело війська, а складі яких були й українці, на територію Афганістану, цим розпочавши десятилітню війну.

Студенти ВПБА співали для Вселенського Патріарха

24 грудня українські студенти Богословської школи Університету Арістотеля, що у грецьких Салоніках, заспівали колядку «Слава во вишніх» для Патріарха Варфоломія. Сайт *vpba.org* повідомив, що з них Василь Прус та Святослав Рудь є випускниками Волинської православної богословської академії, а Петро Кримус і зараз навчається на заочному відділенні ВПБА.

Вселенський Патріарх у свою чергу запросив хлопців до Халкінської богословської школи та спільно відсвяткувати Різдво.

У Луцькому замку вшанували св. Миколая

Братський чоловічий монастир Воздвиження хреста Господнього разом з іншими установами організував культурно-мистецьку акцію «Миколай-квест» на вшанування святиителя Миколая Чудотворця.

13 лютого – святиителя Микити, затворника киево-печерського, єпископа Новгородського

Ще в юні роки подвижник вступив до Києво-Печерського монастиря і незабаром побажав піти у затвор. Ігумен, зважаючи на вік послушника, попереджав його про передчасність такого подвигу для молодого інока, але він, понадіявшись на свої сили, не послухався. У затворі чернець несподівано піддався спокусі. Диявол явився йому у вигляді ангела, і недосвідчений подвижник вклонився йому. Біс дав йому пораду: «Ти не молися, а тільки читай Ветхий Завіт і вчи інших, а я буду молитися за тебе», – і став біля затворника, вдаючи, ніби молиться.

Інок Микита невдовзі перевершив усіх у знанні книг Старого Завіту, а про Євангеліє ні говорити, ні слухати не хотів. Аби порятувати його, монастирські старці прийшли до Микити і, помолившись, одігнали від нього біса. Після цього він, залишивши з благословення старців затвор, жив у суворому пості та молитві, найбільше вправляючись у слухняності та смиренні. Тож милосердний Господь звів його з глибини падин на високий ступінь духовної досконалості.

Згодом він був поставлений єпископом у Новгороді й за своє святе життя нагороджений від Бога даром чудотворення. Одного разу під час посухи він молитвою звів дощ із неба, іншим разом за його молитвою припинилася в місті пожежа.

13 років керував святиитель Микита новгородської паствою і мирно помер у 1109 році. У 1558 році відбулося його прославлення. Мощі угодника спочивають нині в церкві Апостола Филипа в Новгороді.

28 лютого – преподобного Пафнутія, затворника киево-печерського

Якого роду-племінні був угодник, чим займався до чернецтва, як жив і чим прославився серед братії – про це літописці або не знали, або смиренне його життя настільки вражало й надихало сучасників, що про родовід у святого ніхто ніколи й не питав. Молився, як і мав би молитись кожен монах, покидаючи буремний, метушливий світ, і за свої гріхи, і за гріхи всього світу, які за віки й тисячоліття заступили людському роду блаженне райське світло та ув'язнили його до темниці болю, хвороб і зневіри.

Преподобний Пафнутій був ченцем Печерського монастиря в XII ст. Приймаючи постриг, часто плакав, уявляючи той час, коли він помре, а душу його обступлять ангели та духи злоби і покажуть йому добрі й погані справи, нагадають про все, що робив на землі. Страшний час для грішника, коли душа покидає тіло. Але «блаженні плачучі, бо вони втішаться». І преподобний Пафнутій при своїй кончині побачив ангелів, які прийняли його душу й понесли на небо. Угодник упокоївся в монастирі. Його нетлінні мощі знаходяться в Дальніх печерах. В акафісті всім печерським преподобним про нього сказано: «Радуйся, Пафнутію, бо, пам'ятаючи час смертний, безперестанно плакав ти; радуйся, бо при кончині від ангелів утішення сподобився ти».

«Але ж прийшов на землю Христос! Чому ж люди не каються, чому не поспішають очиститись, освятитись і повернути собі втрачене блаженство?» – так міркував собі у печерній келії Пафнутій і просив Бога простити усіх, хто ще не навернувся до Христа, не наважився позбутись принад і марних солодощів цього світу, від яких буває тільки гірko...

Прообразом щирої молитви є сльози, ось і плаче Пафнутій, як і колись, так і тепер, опечалений до глибини душі тим, що не міняються люди на білому світі, бо не торкнулася їхніх сердець радість Божественної присутності. Молитви затворника спонукають нас замислитись над грішним земним буттям і всіма силами йти до розуміння спасіння, аби сльози преподобного Пафнутія стали сльозами радості за нашу усвідомлену перемогу.

Віталій КЛИМЧУК

— ТОЧКА ЗОРУ —

У ХРАМІ СИДІТИ?

В одному з храмів на Святій Землі

Відколи в українців з'явилася можливість бувати в інших країнах, передусім на прощах по святих місцях, вони не перестають дивуватись: і в Греції, і на Кіпрі, і в Єрусалимі, не кажучи вже про Західну Європу й Америку, – майже всюди у православних церквах наші одновітці... сидять. Тобто сидять не тільки старі й хворі чи вагітні на кількох лавочках при стінах, як у нас, а весь храм заставлений лавками чи стільцями. Навіть у найстрогіших монастирях на Афоні передбачено достатньо місць для сидіння (т. зв. стасидії). Чимало громад і Київського (тепер Вселенського), і Московського Патріархатів за кордоном теж наслідують місцевий звичай – сидіти на службах.

Доти нам здавалося, що то лише католицька традиція – у костелів сидіти. Ну ще подекуди уніатська, бо такий вплив на УГКЦ з боку Римокатолицтва. А наше східне Благочестя, думали ми, вимагає від православного всеньку Обідню вистояти, хоч би вона тривала й кілька годин. І навіть якщо ноги вже ниють, і думається вже не про божественне, а про підшови, – все одно треба стояти, бо ж ми православні, не католики і не «веруючі».

Але чому тоді батюшка час від часу виголошує: «Станьмо побожно!» (чи там, де служиться по-церковнослов'янськи, – «Пробіт!»)? Ми й так стоїмо, побожно, просто.

Причина ж ось у чому. За Церковним Уставом

частину відправ належить сидіти. Сидячи треба вислуховувати проповідь, сидячи – кафізи, тобто уривки з Книги псалмів (грецьке слово «кафізма» перекладається як «сідален»)... І наші одновітці в інших Помісних Церквах сидять у належних за Уставом місцях і стоять – теж у належних. Тільки в руському Православ'ї закріпився звичай усі служби вистояти, сприймаючи це, по суті, порушення уставної вимоги за своєрідний молитовний подвиг.

Зрозуміла річ, стояти доводилося за радянських часів, коли більшість Божих домів було зруйновано. Стояти доводиться у соборах, куди спливаються ріки людей з усього міста, де нас, особливо на великі свята, як оселедців у бочці. Але у малих парафіяльних церквах, де мирян сходиться здебільшого кілька десятків, чому б не поставити ще один ряд лавок і ще один? Тим більше це потрібно у храмах при лікарнях. Тим, кому краще молитись навстоячки, ми не будемо дорікати, але й пам'ятаймо слова святиителя Філарета (Дроздова): «Краще думати про Бога сидячи, ніж про ноги стоячи».

Мабуть, саме тому святі Василій Великий, Іван Золотоуст, інші видатні подвижники Благочестя, укладаючи Церковний Устав, зокрема Літургію, передбачили необхідність час від часу присідати всім охочим.

Віктор ГРЕБЕНЮК

За словами намісника обителі ієромонаха Никодима (Смілого), у заході 29 грудня на території замку Любарта взяли участь діти загальноосвітніх шкіл міста – переможці олімпіад, а також вихованці недільних шкіл луцьких монастирів: згаданого чоловічого та жіночого Василя Великого.

Діти мали можливість оглянути замок, побувати в церкві Йоана Богослова. Організовано чотири «локалізації святого Миколая», скеровані, в першу чергу, на патріотичне виховання. Діти розповідали цікаві історії з життя святиителя. За словами учнів, деякі з них побували тут уперше.

Свято відбувалося за сприяння заступника міського голови Григорія Недопада, радника міського голови Мар'яни Сорочук, директора ПЗРУ «Приватбанк» Юрія Войтенка, мецената Ігоря Швеця, а також департаменту культури Луцької міської ради, історико-культурного заповідника «Старий Луцьк», художнього музею Луцька (відділ Волинського краєзнавчого музею). До організації долучились ГО «Пласт – станиця Луцьк», КО «Луцьке міське рестрове козацьке товариство», студенти Волинського коледжу культури і мистецтва ім. І. Стравінського. Режисер свята – викладач цього закладу Тетяна Гайдукова. А місію святого Миколая виконував народний артист України Олександр Якимчук.

Культурно-мистецька акція «Миколай-квест» мала відбутись ще 22 грудня, але через несприятливі погодні умови перенесена тижнем пізніше.

Що робити, аби на Різдво до вас прийшов Христос?

Як варто святкувати Різдво, розповів митрополит Луцький і Волинський Михаїл 30 грудня під час проповіді на завершення Божественної Літургії у кафедральному соборі Святої Трійці.

Високопреосвященний пояснив, що до Різдва ми повинні готуватися як до гостини Спасителя у нашому домі. «Що ви такого зробили, щоб Він до вас прийшов?» – запитав архієрей. Треба підготуватися в першу чергу духовно, і це неможливо зробити за один день. Не лише прибрати оселю й приготувати дванадцять страв, а й дати собі звіт, яким ти, християнин, прийшов до цього свята. Коли ти, потрудившись духовно, збираєшся з сім'єю, співаєш колядки та прославляєш Господа, тоді Він сидітиме біля вас.

Зустрічати Різдво потрібно радісно, натхненно та з великою вірою. І тоді Син Божий завітає до вашого дому і благословить його. Адже Христос завжди буде з тобою, якщо ти будеш разом із Ним, наголосив керуючий єпархією.

У Горохові новий рік розпочали з доброї справи

Парафія Вознесіння Господнього цього міста пожертвувала гроші на лікування хворої дитини. Про це у «Фейсбукі» повідомив 1 січня декан і настоятель громади протоієрей Андрій Сидор.

На лікування тримісячної Єви Грибок парафіяні збрали понад 12 тис. грн. Дівчинці поставили діагноз «вроджена інфекція цитомегаловірус та біліарна атрезія жовчовивідних шляхів». Їй потрібна пересадка печінки. Після лікування інфекції буде необхідна термінова трансплантація органу. В Білорусі така операція коштує близько 147 тис. доларів.

Допомогти Єві одужати можна переказавши гроші її батькам: 5168757384779411 (Приватбанк). Одержувач: Грибок Микола Вікторович; рахунок: 29244825509100 (Приватбанк), ЄДРПОУ одержувача: 14360570, МФО банку: 305299, ІПН: 2950602615. Телефони батьків: 067 36 98 046 (мама Наталія), 096 34 41 694 (тато Микола).

Перша Служба Божа в луцькому шпиталі

У тільки-но відремонтованому приміщенні, що в Луцькому гарнізонному військовому госпіталі, після освячення й водосвятного молебня відбулась Божественна Літургія. Про це інформаційній службі єпархії повідомив капелан цього закладу священник Сергій Мельничук.

Із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла Відправу 3 січня очолив військовий капелан протоієрей Іван Гурев, настоятель храму Архістратига

Закінчення на с. 3

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2

Михайла в с. Підгайці Луцького районного деканату. З ним служили: головний військовий капелан епархії протоієрей Михайло Буцак, о. Сергій та інше духовенство.

Привітавши всіх присутніх із цієї події, о. Іван наголосив, що тепер тут постійно звершуватимуться Богослужіння. Тож у госпіталі можна буде лікувати «не тільки тіло, але й душу».

Наприкінці минулого року стараннями небайдужих зібрано кошти на ремонт приміщення для цього Божого дому.

У луцькому храмі молилися за військовополонених

У церкві Преподобного Іова Почаївського (бульвар Дружби народів, 16) 4 січня вознесли молитву за українських бійців, які перебувають у полоні російських окупантів.

На запрошення настоятеля парафії священника Олександра Вронського богослужіння очолював протоієрей Володимир Драль (перед Об'єднаним Собором належав до УАПЦ). Разом із ними молились інші військові капелани.

По завершенню духовенство освятило прапор Військово-морських сил України.

Владика Михайл: Вифлеємська зірка засяяла над Україною

7 січня з нагоди Різдва Христового у кафедральному соборі Святої Трійці Божественну Літургію очолював митрополит Луцький і Волинський Михайл. Напередодні, у Навечір'я Різдва (Святевчір) традиційно відправили Всенічну.

У вітальному слові архієрей зазначив, що сьогодні різдвяна радість доповнюється радістю, яку очікували багато поколінь, – визнанням нашої Церкви світовим Православ'ям. «Засяяла ще одна зірка в сузір'ї Православних Церков. І це українська зірка», – сказав владика. Для нас, українців, символічним є те, що ця зоря зійшла перед Різдрвом. Тому ми повинні бути вдячні Господу за те, що обрав саме нас стати свідками цієї великої події.

На завершення проповіді митрополит Михайл побажав, аби народжене Богонемовля щедро благословило усіх нас, дарувало здоров'я, достаток, і нехай радість панує у нашому житті.

3 високопреосвященним служили декан собору протоієрей Микола Нецькар та інше духовенство. Разом з усіма молилися, зокрема, голова ОДА Олександр Савченко та секретар Луцької міської ради, виконувач повноважень міського голови Григорій Пустовіт. Високопосадовці, привітавши усіх з амвона, вручили керуючому епархії як свідкові підписання Томосу пам'ятні грамоти.

Службу із заповненого вірянами собору транслював «12 канал». Під час Відправи співав архієрейський хор «Оранта» (регент – заслужений діяч мистецтв Василь Мойсіук).

Після Відправи духовенство разом із мирянами виконали декілька колядок.

Другий і третій дні Різдва: владика відвідав парафії Луцького району

8 січня, на свято Собор Пресвятої Богородиці, митрополит Луцький і Волинський Михайл відслужив Божественну Літургію в однойменному храмі с. Забороль, а 9 січня – у церкві Першомученика й архідиякона Стефана селища Торчин.

У Богородичному храмі разом із владикою правили районний декан протоієрей Володимир Присяжнюк, настоятель протоієрей Віталій Антонюк, інше духовенство благочиння.

Разом з усіма молилися й представники влади, зокрема, голова місцевої ОТГ Валерій Боярський.

На завершення Богослужіння владика відзначив благословенними грамотами старосту громади Петра Муляра, регента хору Ірину Бойчук і активних парафіян Раїсу Кисіль, Анатолія Боба.

У Торчині в день престольного празника парафія святкувала 25-ліття освячення храму.

Як розповів настоятель протоієрей Степан Деленів, у цьому селі була не одна

ЄДИНА ЦЕРКВА

ПЦУ І НОВИЙ СТИЛЬ

Оскільки Томос про автокефалію для Православної Церкви України Вселенський Патріарх підписав 6 січня, напередодні Різдва Христового, а того дня у Вселенському Патріархаті – Водохреще, це знову спричинило розмови про перехід чи неперехід ПЦУ на новий календар. І хоча Митрополит Київський і всієї України Епіфаній одразу ж заявив, що об'єднана Церква житиме й надалі за юліанським стилем, аж доки церковний народ не захоче змін, для деякого із МП то стало перепоною для возз'єднання.

Як же мають бути календарні справи в сучасному світовому Православ'ї? Якого негативного досвіду нам треба уникнути? Бо ж розумні вчать на чужих помилках...

Автокефальних Церков нині п'ятнадцять, більшість із них щодо тих свят, котрі «в числі», живуть за новим, а точніше – за новоюліанським стилем. Цей перехід розпочався у 20-х рр. ХХ ст., коли перейшли на новий стиль Греція і Румунія, в котрих Православні Церкви були державними; за ними послідували й інші. Однак у більшості країн наші одновірці й досі не перейшли на новий стиль усі.

Так, Вселенський Патріархат має у своєму складі монастирі гори Афон, вони залишилися старостильними. До цього Патріархату входять УПЦ у США й УПЦ в Канаді, там є парафії і ново-, і старостильні. Це не створює великих незручностей і суперечок, адже більшість громад православних українців на Американському континенті дуже розсосереджені. Наприклад, Західна епархія УПЦ у США охоплює 14 штатів, одна громада від іншої лежить за сотні кілометрів. Особливо підкреслимо, що такий стан зберігається вже багато десятиліть, змінилось не одне покоління, але чимало православних українців діаспори міцно держаться за старий календар.

У Грецькій, Болгарській, Румунській Церквах перехід на новий стиль спричинив тяжкий розкол. І якщо старостильних болгар – близько 70 тисяч, то румунів – до трьох мільйонів; вони створили окремі Православні Старостильні Церкви Болгарії та Румунії. А старостильні греки ще й у свою чергу розкололися на різні протиборствуючі течії.

Але найбільш різючі факти ось які. Православні Церкви Македонії та Польщі (ПАПЦ) розколювали тільки тому, що майже всі рядові священнослужителі й весь церковний народ не сприйняли рішення вищого церковноначалія про перехід на новий стиль. Серед волинян ще досі є ті, хто ходив до церкви й «за Польщі». Вони підтверджують: усе церковне життя провадилось тоді за старим стилем. Ба більше, чимало парафіян і не знали навіть, що офіційно ПАПЦ в 1924 році проголосила себе новостильною. І проживши в такому стані трохи не століття, Польська Автокефальна Православна Церква рішенням свого Священного Синоду з 2014 року повернулася на старий стиль: зміна кількох поколінь нічого не змінила у прихильності народу до давньої традиції. Таке ж повернення через декілька десятиліть здійснило вище керівництво Македонської Православної Церкви: не бажає благочестивий люд нового стилю, та й годі!

А які ж докази на користь такого консерватизму? Адаже календар не є частиною нашої віри.

По-перше, йдеться не тільки про святкування Різдва разом із католиками. Перехід на новий стиль – це перехід усіх нерухомих дат на два тижні вперед: і Стрітення, і Благовіщення, і Преображення, й Успіння... А це, зауважте, ще й престольні празники в безлічі громад, до яких звалили з діда-прадіда. Крім того, чимало людей охрещені з іменами святих, дні пам'яті яких тепер будуть на два тижні раніше.

По-друге, старий стиль переважна більшість нашого народу сприймає невід'ємною складовою національної тотожності (як, скажімо, кирилицю, як візантійсько-український обряд, як саму українську мову).

По-третє, до старого стилю ще прив'язані дати традиційного укладу життя по селах, усілякі народні прикмети.

По-четверте, святкування Різдва разом із західним світом вже слабко символізуватиме єдність християн. Бо ж теперішній Захід цурається свого християнського коріння, Різдрво там – частогусто тільки «день зимових розваг і подарунків», подекуди про народження Спасителя навіть забороняється згадувати.

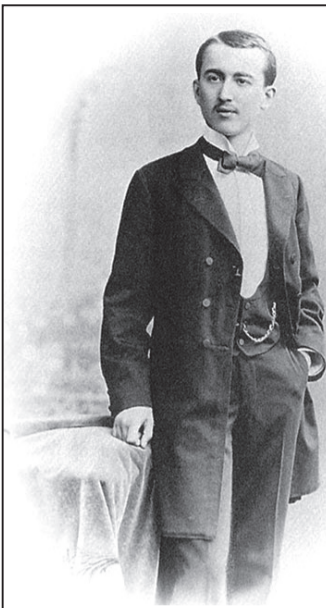
По-п'яте, мало смислову в переході на новий стиль для нерухомих свят, якщо рухомі (ті, що залежать від дати Великодня) все одно ж залишаться у нас своїми: про святкування Пасхи Христової разом із Римсько-Католицькою та протестантськими Церквами не йдеться.

Однак це все не означає, що не потрібно проводити спокійне й терпеливе роз'яснення: календар – не частина віри, це лише частина обряду; отже, неправильно казати «католицьке Різдрво», «польська Паска» – лише з огляду на календар; більшість Православних Церков світу перейшли зі старого, юліанського стилю на григоріанський, а на новоюліанський (які, щоправда, однакові до 2800 року).

Що ж до майбутньої можливості єдиного календаря для всього Християнства, тож про це не можна не мріяти, не можна й сидіти склавши руки. Але, з огляду на чужі помилки, не можна і прискорювати.

Отже, Православна Церква України залишається старостильною, аж до змін у бажанні народу.

Віктор ГРЕБЕНЮК

Сербський астроном Мілутин Міланкович – творець новоюліанського календаря

ронних структур та інших установ, організації.

Владика вітав із різдвяними святами, бажаючи усім щедрого Божого благословення, успіхів та натхнення в роботі.

У Ратному пройшов різдвяний фестиваль

У храмі Пророка Іллі цього селища з благословіння правлячого архієрея вперше пройшов фестиваль, присвячений Різдрву Христовому.

14 січня у заході взяли участь церковні хори громад Ратного, сіл Велимче, Замшани, Мельники-Річицькі. Дійство розпочалося зі спільної молитви, у якій взяли участь декан та настоятель Свято-Іллінської громади протоієрей Роман Бодак, настоятелі парафій, інше місцеве духовенство.

На фестиваль прийшли селищний голова Володимир Кулик, очільник райради Віра Чернуха, інші представники влади та громадськості.

Завершився концерт спільним виконанням колядок та врученням подяк колективам.

На Маневичині відбувся різдвяний марафон

9–18 січня у районі проходив чотирнадцятий щорічний благодійний марафон «Бог багатий милосердям» за участю церковних хорів та мистецьких колективів закладів культури.

Гурти з різних християнських конфесій співали колядки, щедрівки, виступали з вертепами. Про це повідомив інформаційній службі епархії декан протоієрей Андрій Закидальський.

Марафон стартував у Колківському будинку культури. Хор Свято-Миколаївського храму ПЦУ, настоятелем якого є о. Андрій, також взяв участь: представив вертеп у дуже оригінальному патріотичному виконанні. За час цього заходу в Колках було зібрано близько семи тисяч гривень.

Завершився марафон у Маневичах. Зібрані кошти передали на лікування важкохворим дітям, яких визначила районна рада Церков.

У Стиру освячено воду

19 січня, на Богоявлення, Хрещення Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа, митрополит Луцький і Волинський Михайл очолював Божественну Літургію в кафедральному соборі Святої Трійці.

Потому відбулася хресна хода до місця великого освячення води (пляж Центрального парку ім. Лесі Українки). Стоячи на човні посеред річки, владика освятив хвилі Стиру. Архієпископ побажав усім бути здоровими, стійкими до хвороб, особливо до хвороб духа – гріхів.

Окрім того, владика освятив воду на підприємстві «Луцькводоканал».

День Соборності в Луцьку розпочали із молитви

В обласному центрі з нагоди 100-річчя підписання Акта злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки в єдину УНР 22 січня відбулася спільна молитва.

Молебень біля пам'ятного знака борцям за волю і незалежність України на Київському майдані очолював митрополит Михайл. Разом із ним служило духовенство кафедрального собору Святої Трійці та Луцького міського деканату.

Урочисте проголошення об'єднання УНР і ЗУНР у соборну Україну відбулось 22 січня 1919 р. на Софійській площі в Києві.

Владика привітав почесного патріарха з ювілеєм

Митрополит Луцький і Волинський Михайл взяв участь у святковій Божественній Літургії з нагоди 90-річчя почесного патріарха Православної Церкви України Філарета.

Урочистості відбулися 23 січня у київському кафедральному соборі Рівноапостольного князя Володимира. Напередодні ювілею Президент Петро Порошенко вручив владіці Філаретові найвищу державну нагороду – орден Держави та звання героя України.

Інформаційна служба епархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті pravoslavivolyni.org.ua

православна церква. Проте всі вони зазнали руйнування.

Свято-Стефанівська парафія вперше у Торчині була заснована в 1844 р. священником Стефаном Тимінським. Але під час національно-визвольних змагань початку ХХ ст. згоріла. Спроби відбудувати Божий дім зазнали невдачі, коли на Волинь прийшла атеїстична радянська влада.

Лише у 1994 р. тодішній митрополит Луцький і Волинський Іоан (Боднарчук) освятив нову церкву – теж на честь першомученика Стефана.

Разом з архієреєм за Богослужінням молилися благочинний, отець настоятель, духовенство Луцьких районного, міського та Рожищанського, Горохівського деканатів, представники влади разом з іншими мирянами. Співав архієрейський хор «Оранта».

У Луцьку відбулися різдвяні фестивалі

Перед початком етнофестивалю «Три празники в гості» у кафедральному соборі Святої Трійці 11 січня відслужили молебень. Його

очолював митрополит Луцький і Волинський Михайл.

Після молитви високопреосвященний привітав присутніх із різдвяними святами, які збирають вірних, аби прославляти Ісуса Христа і духовно радіти з приводу Його народження.

Разом із владикою молилися канцлер епархії протоієрей Микола Цап, декан головного храму епархії протоієрей Микола Нецькар, духовенство собору та Луцького міського деканату.

Після молитви розпочалося святково-обрядове дійство на Театральному майдані міста.

13 січня о. Микола Нецькар взяв участь у громадській акції «Спільна коляда», що відбулася в рамках фестивалю «Різдрво у Луцьку». Душпастир зі сцени привітав присутніх зі святами, спільно заспівали «Нова радість стала».

Епархіяльний архієрей колядував

14 січня митрополит Луцький і Волинський Михайл та духовенство кафедрального собору Святої Трійці колядували й віншували для працівників державних органів, правоохо-

Ікона благовірного князя
Костянтина Острозького.
2008 р.

У збірці Волинського краєзнавчого музею маємо портрет князя Василя-Костянтина Острозького, виконаний невідомим художником у XVIII ст. Очевидно, це пізня копія з прижиттєвого портрета. У підписі автор помилково зазначив роки життя та звання батька князя – Костянтина Івановича.

Василь-Костянтин Острозький (1524 – 26 лютого 1608 р.) – відомий в історії України як захисник рідної землі, який обстоював інтереси православ'я та дбав про розвиток культури й освіти. Сучасники називали князя, найбагатшу людину Речі Посполитої, некоронованим королем України. Коштом князя було засновано й побудовано чимало міст і замків, передусім на південно-східній Волині та Київщині. Завдяки таким діям стала більш інтенсивною колонізація українцями нинішніх центральноукраїнських земель, у той час майже безлюдних. Як київський воевода князь Острозький неодноразово рятував місто від татарських наїздів та виділяв кошти на його відбудову. Завдяки таким діям князя українські землі в кінці XVI ст. були хоча б частково захищені від татарських нападів, отримали змогу відносно нормально розвиватися як у господарській, так і в культурній сферах. Саме за таких умов стало можливим «українське відродження» кінця XVI – першої половини XVII ст.

З ініціативи і на кошти князя у 1570-х роках в Острозі на Волині почало діяти училище, яке згодом переросло в академію, осередок освіти і духовності. З її стін вийшло чимало видатних культурних, політичних та релігійних діячів. Острозька академія фактично стала першою вищою школою у Східній Європі. Тут давалася не лише філологічна освіта, а й вивчалися т. зв. сім вільних мистецтв, відбувалися богословські студії, які в той час і розглядалися як ознака вищої школи. Документи засвідчують, що вихованці Острозької академії добре знали старослов'янську, грецьку й

БЛАГОВІРНИЙ КНЯЗЬ КОСТЯНТИН ОСТРОЗЬКИЙ

латинську мови. Викладачі й студенти залучалися до перекладів із грецької та латини як біблійних текстів, так і складних богословських праць. Академія справила величезний вплив на розвиток тодішньої української освіти. Завдяки їй розвивалися монастирські й церковні школи, школи міських братств.

Коштом К. Острозького було засновано дві друкарні – в Острозі та Дермані, це були перші поліграфічні заклади на українських землях. У 1581 р. в Острозькій друкарні Іван Федоров та Петро Мстиславець виготовили першу слов'янську Біблію, у виданні якої князь

вклав чимало особистих зусиль і коштів. Було поширено велику кількість її примірників, що задовольняло потреби православних церков і приватних обивателів. Острозьку Біблію визнали всі слов'янські Церкви. Вона стала на понад двісті років зразком для інших православних видавців Святого Письма. Друковане видання першої Московської Біблії, виданої 1663 р., також ґрунтувалося на Острозькій. Крім цієї книги, було виготовлено численні інші твори: підручники, богослужбові книги, богословські та полемічні твори.

Костянтин Острозький, виступаючи покро-

вителем православ'я у Речі Посполитій, чимало уваги звертав на розбудову церковних структур. Він був фундатором багатьох храмів і монастирів, заснував чоловічі обителі в Черницях під Луцьком і в Любартові (1604), жіночий монастир під Дубном (1592), відновив Спаський монастир у Дубні й розширив монастир у Дермані, Дорогобужі й Степані. У його володіннях діяло близько двадцяти православних обителей. Князь також виділяв кошти на монастир поза своїми володіннями, наприклад, Св. Михаїла та Св. Кирила у Києві, Св. Онуфрія у Львові, а також на Києво-Печерську лавру, де були поховані його батько та прадід. Окрім того, князь у своїх маєтках будував багато нових церков. Лише в одному заснованому ним Константинові звів їх шість. При деяких храмах Острозький засновував шпиталі для бідних.

Князь був палким захисником православ'я від латинізації та церковної унії, у 1594–1596 рр. він виступив її рішучим супротивником, різко засуджуючи рішення Берестейського собору.

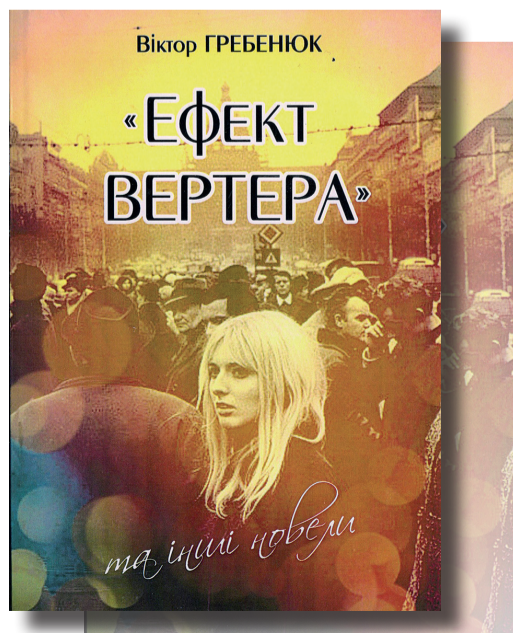
Помер князь Василь-Костянтин Острозький 26 лютого 1608 р., похований в Острозі у замковій Богоявленській церкві. У 2008 р., з нагоди 400-ліття його смерті, Українська Православна Церква Київського Патріархату на Помісному Соборі канонізувала князя як благовірного. Українським іконописцем створено образ, іконографія якого базується на портретному прижиттєвому зображенні Костянтина Острозького, копії якого зберігаються у кількох музеях. У ньому присутня цікава деталь: князь пересипає з руки в руку золоті монети. За тих часів монети, скріплені ланцюжком, могли слугувати вервицею (чотками). Ця деталь розповідає про сутність його особистості – особливу поборність, релігійність та активну економічну діяльність, накопичення капіталу, який використовувався і для розбудови Церкви, а не задля земного збагачення. В іконному образі в руці князя – книга як символ просвітництва та друкування.

Людмила КАРПЮК,
провідний науковий співробітник
Музею волинської ікони

Портрет князя Василя-Костянтина
Острозького. Полотно, олія. XVIII ст.
Колекція Волинського краєзнавчого
музею. Експонується у постійній
експозиції Художнього музею в Луцьку

РАДИМО ПРИДБАТИ

ЕЛЕКТРОННА... ЗВУКОВА... ПАПЕРОВА!

Під завісу 2018-го в луцькому видавництві «Надстир'я» вийшла друком збірка Віктора Гребенюка «Ефект Вертера» та інші новели.

Навесні того ж року з'явилася її звукова версія (Луцьк, студія «Крок назустріч», виконавці автор та Ольга Міцєвська; слухайте на сайті єпархії в розділі «Аудіо»), у 2017-му – електронна (Київ, «Мультимедійне видавництво Стрельбицького»; можна придбати в інтернеті).

Доки паперова книга шукала видавця, деякі речі з неї здобули перемоги у творчих змаганнях:

– «Вистрілити й не попасти», «Почути Донбас» – конкурс Спілки християнських письменників України «Збережемо сім'ю...» (2016 р., Львів, перше місце в номінації «Мала проза»);

– «Люпус» – міжнародний конкурс військово-патріотичної прози і поезії «Війна в Україні» (2017 р., Харків, диплом першого ступеня в номінації «Проза»);

– «Кухлик води живої» – міжнародний конкурс документального оповідання «Бути людиною» (2018 р., Київ, перше місце в номінації «Документалістика»);

– «Палата» – Міжнародний багаторівневий конкурс ім. де Рішельє

(2018 р., Одеса, нагорода найвищого рівня «Діамантовий Дюк» у номінації «Мініатюри. Короткі п'єси»);

– «Ефект Вертера» у форматі сценарію – всеукраїнський конкурс «Антракт» (2018 р., Херсон, друге місце в номінації «Сценарій короткометражного художнього фільму»).

Новели з цієї збірки звучали на радіо й телебаченні, друкувалися в альманахах «Осоння» Волинського осередку Спілки християнських письменників України; різноманітних колективних збірниках, що вийшли в нас і за кордоном; масовій пресі, літературному часописі «Лава» (Харків); увійшли до збірок вибраних творів (паперової «Розстріляна коляда», у перекладі на російську – до електронної «В пламени»). Новела «Поквапсь лишень» вивчається в ряді шкіл Волині, методичну розробку уроку опублікував журнал «Педагогічний пошук».

Придбати збірку Віктора Гребенюка «Ефект Вертера» та інші новели можна в книжкових магазинах Луцька, зокрема єпархіяльній бібліотеці-книгарні «Ключі» (просп. Волі, 2 – навпроти ЦУМу), в інших містах – у торговельній мережі «Дім книги».

ЄДИНА ЦЕРКВА

ОТРИМАННЯ ТОМОСУ: НАШ ВЛАДИКА БРАВ УЧАСТЬ У ЦИХ ПОДІЯХ

5-6 січня митрополит Луцький і Волинський Михаїл перебував у складі делегації Православної Церкви України під час молитовних заходів, на яких Вселенський Патріарх Варфоломій завершив процедуру надання автокефалії ПЦУ. Про це повідомив сайт *Cerkva.info*.

Вселенський Патріарх Варфоломій та митрополит Луцький і Волинський Михаїл

Напередодні свята Богоявлення (за новоюліанським календарем), після спільного молебню в патріаршому храмі Святого Георгія, у якому взяв участь, зокрема, наш митрополит, відбулось урочисте підписання цього офіційного документа.

Наступного дня у цьому ж соборі під час Божественної Літургії Його Всесвятість вручив Предстоятелю ПЦУ митрополитові Епіфанію Томос. Разом з усіма на Службі молився й наш архієрей.

Ольга ВЕРЕМЧУК

ПЕРША ПІСЛЯ ТОМОСУ

Парафія Різдва Пресвятої Богородиці в с. Мерва, що на Горохівщині, у день Різдва Христового перейшла з Московського Патріархату в Православну Церкву України.

За повідомленням канцлера єпархії протоієрея Миколи Цапа та горохівського декана протоієрея Андрія Сидора, 7 січня після Богослужіння відбулися збори громади, які одногослосно вирішили ввійти до ПЦУ.

Настоятель парафії протоієрей Павло Клічук звернувся з проханням до керуючого єпархією митрополита Луцького і Волинського Михаїла, який схвалив рішення зборів, задовільнив прохання душпастиря та громади, видавши відповідний указ.

Владика подякував о. Павлу й вірним цього села за мужній крок – стати першою парафією Горохівщини, яка після підписання та вручення Томосу перейшла до Православної Церкви

України. Важливий учинок с. Мерви має послужити прикладом духовного єднання волинян для інших священиків та мирян.

Настоятель парафії продовжить служіння в цьому селі. Заборони архієрея МП щодо душпастиря є неканонічними та недійсними.

До речі, раніше, з початком російської агресії, на Горохівщині з Московського Патріархату вийшли громади сіл Печиховсти, Угринів та Стрільче.

Оксана КАРНКОВСЬКА, Ольга ВЕРЕМЧУК

У ЗМІНЦІ ОСВЯЧЕНО НОВИЙ ІКОНОСТАС

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл 25 грудня очолив Божественну Літургію та звершив чин освячення іконостаса у храмі Преображення Господнього с. Змінець Луцького районного деканату. Про це інформаційній службі єпархії повідомив настоятель парафії протоієрей Володимир Лозинський.

Високопреосвященний у проповіді розповідав про Ісуса Христа. Колись одні люди вірили, що має прийти Месія, інші не вірили. Першою істиною того, що Христос прийшов, є Різдво Сина Божого, другою – страждання Його. Не всі визнавали народженого Ісуса Спасителем. Такими були юдеї, бо вони не бачили тих знамень, які Господь дав. Ми ж, християни, віримо в народження Ісуса як Месії.

Стосовно дати святкування Різдва митрополит зазначив, що число не має віросповідного значення. Важливо, чи ми приймаємо Христа в своє серце, чи ні. У Євангелії нічого не сказано про конкретну дату народження Богонемовляти. Ми повинні мати чисте серце, бо тільки «блаженні чисті серцем Бога побачать». Також архієрей закликав вірити у все хороше, бо, як мовиться, словам властиво матеріалізуватись. Як думаєш лише добре, то добре і буде.

Разом із владикою служили декан протоієрей Володимир Присяжнюк, духовенство цього благочиння та з Рівненської єпархії. За відправою молилася намісниця монастиря Покрови Пресвятої Богородиці, що в с. Тростянець Ківерецького деканату ігуменя Марія (Ігнатенко).

Отець-настоятель подякував парафіянам за пожертви, завдяки яким створено цей іконостас, різьблений із дерева. Його виготовили майстри з Рівного, образи малював іконописець зі Львова. Установили іконостас у храмі восени минулого року, але тоді він був ще не довершений.

Оксана КАРНКОВСЬКА
Світлина інформаційної служби єпархії

ПРЕДСТАВЛЕННЯ В ЛУЦЬКУ

15 січня в кафедральному соборі Святої Трійці відбувся подячний молебен, який очолив почесний патріарх Філарет за участю Президента України Петра Порошенка.

У Богослужінні взяли участь митрополит Луцький і Волинський Михаїл, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, декани, намісники монастирів, військові капелани та інше духовенство. Також молились голова ОДА Олександр Савченко, інші представники влади, багато мирян.

Оваціями та вигуками «Слава!» зустріли в храмі гостей і внесення Томосу про визнання автокефалії Православної Церкви України. Після відправи почесний патріарх подякував Богові за Його благодіяння. Зазначив, що спочатку мало хто вірив в успіх цього починання. Але якщо Бог благословив, аби Україна була незалежною державою, то має бути й українська незалежна Церква. Було відзначено велику заслугу в цій історичній події Президента

України, завдяки якому, зокрема, відбувся в Софії Київській Об'єднавчий Собор.

Петро Порошенко в емоційній промові привітав присутніх, нагадав основні події процесу визнання Української Церкви та подякував владіці Михаїлу за його великий внесок у справу об'єднання православних українців. Керуючий єпархією ж у свою чергу звернувся з подячним словом, у якому підкреслив, що ми звершили велику справу – самоусвідомлення себе як великої православної нації. Високопреосвященний висловив упевненість, що за умови подальшої плідної праці, де кожен виконуватиме свої зобов'язання, Україна стане сильною державою.

Томос перебував у луцькому соборі до вечора. Його побачити на власні очі міг кожен бажаючий.

Оксана КАРНКОВСЬКА
Світлина з сайта *president.gov.ua*

РОЗДУМИ

РАДІСНЕ СТРІТЕННЯ

Миряни на Софіївській площі чекають завершення Об'єднавчого Собору

Про таку зустріч, про радість приємного стрітєння віряни мріяли здавен. Богобоязливі українці завжди бажали молитися у стінах справді українських храмів, звертатися до Творця рідною мовою, адже саме Він дав нам слово для спілкування і взаєморозуміння.

Цьогоріч одне із 12-ти найголовніших церковних свят року – Стрітєння Господнє – позначено особливим виміром. Волею Господа нам дано можливість зустрітися із офіційним визнанням єдиної апостольської Православної Церкви України. Чи стане вручений Вселенським Патріархом Варфоломієм Томос переконливим аргументом для прихожан парафій із приставкою з двох літер – «МП»? Чи підуть вони дорогою старця Симеона, котрий, побачивши справжнього Сина Божого, переконався у незворотності Нового Закону, який, без сумніву, покликаний удосконалювати і поглиблювати духовність суспільства?

Історія святкування ж цього дня сягає III і IV століть – саме тоді на згадки про Стрітєння вперше натрапляємо у творах християнських святих. А офіційно у всій Візантійській імперії цей день було визнано празником у 542 році, за правління імператора Юстиніана.

Стрітєння символізує не тільки зустріч

Старого і Нового Завітів та явлення Немовляти Ісуса світові. У народному побуті цей день здавна вважався ще й зустріччю зими із весною. В дохристиянські часи його також називали Стрічєння, Стріщенєння, Громниці або Зимобор.

У народі вірили: на Стрітєння зима вирушає туди, де було літо, а літо – туди, де була зима. По дорозі вони зустрічаються та сперечаються між собою. Хто виграє у суперечці, той ще залишиться на цих землях господарювати. Якщо до вечора потеплішає, то виграло літо і скоро буде потепління. Якщо ввечері стало холодніше, то зима ще зостанеться на деякий час.

Суперечками позначено час нинішньої зустрічі вірян, які свято і беззаперечно вірять у весну, проте ще багато із сумнівами озираються на привабливості зими. Навіть на Волині, у краї, де завжди була присутня виражена позиція до Церкви, ще не до кінця окреслено чіткі форми самовизначення.

У притчі про блудного сина батько радий поверненню свого нащадка до рідної оселі, віддаючи перевагу перед ще одним сином, котрий іде праведним шляхом. У даному випадку Батько, Творець, радий поверненню

у лоно духовності двох синів, які, за великим рахунком, і не блудили манівцями віри, а лише не зовсім зрозуміли, хто є справжнім... батьком.

У 2019 році в цілому по Україні більше 200, а по Волині – 20 приходів УПЦ (МП) зробили вибір на користь Православної Церкви України.

Хвиля переходу релігійних громад Московського Патріархату під юрисдикцію тоді ще Київського розпочалася у 2014 році. З початком бойових дій на Донбасі в окремих парафіях ініціювали збори, опитування, збір підписів. Тоді в Україні відбулися переходи понад 70 громад.

Після отримання Томосу процес переходу до вже повністю канонічної Православної Церкви України поживався. Найбільше парафій, які приєдналися до ПЦУ, – у Вінницькій області. За – проголосували більше тридцяти парафій. За порадами, як правильно це зробити, люди звертаються до єпархіальних управлінь: просять роз'яснень, а іноді й нових священників. Це і не дивно, адже митрополит Вінницький і Барський Симеон (Шостацький) – один із двох архієреїв УПЦ (МП), що взяли участь в Об'єднавчому Соборі.

Найактивніше віряни УПЦ (МП) також пере-

ходять на заході України: на Львівщині, Волині, Хмельниччині, Буковині, Тернопільщині... Також переходять до ПЦУ в центральній Україні – на Черкащині, Дніпропетровщині, Чернігівщині та у Києві. Ще одиничні такі переходи на Сході та Півдні.

Парафії переходять по-різному. Іноді громада вирішує це питання самостійно, іноді до людей долучається настоятель. У деяких випадках парафіяни розділяються на два табори і не можуть дійти згоди. Окремі священники називали проблемою те, що громади ще не могли перереєструвати документи, бо держава не зареєструвала Статуту Київської митрополії ПЦУ (це сталося 30 січня).

У велично-історичному стрітєнні двох Церков має перемогти істина, бажання та потреба зрозуміти безповоротність правильного самовизначення вірян як народу, що має свою неповторну культуру, історію, традиції.

При переході парафій часом виникають конфлікти. Збори громади намагаються зірвати представники єпархії, що приїжджають для підтримки місцевого настоятеля. Один з таких випадків трапився у селі Красноволя на Волині, де громада, яка перейшла до Православної Церкви України, не впустила до Свято-Михайлівського храму єпископа Московського Патріархату Нафанаїла та інших священнослужителів МП. Напружена ситуація була у селі Броніця Камінь-Каширського району.

Непросто дався перехід і в селі Скобелка на Горохівщині. Але громада, попри опір настоятеля та привезених ним «тітушок», віддала понад 800 голосів за перехід до ПЦУ.

Верховна Рада України 17 січня прийняла закон, який вирішив основні проблеми, які виникали у парафіян, що хочуть змінити церковну юрисдикцію. Відповідно до нього власником церковного майна і храму є громада. Якщо 2/3 громади хочуть змінити юрисдикцію, вони після голосування завіряють відповідне рішення своїми підписами, і вносять зміни до статуту парафії. Та частина парафіян, що не згодна з таким рішенням, може створити свою громаду і молитися в іншому місці або укласти договір про почергове служіння у храмі.

Та безсумнівно, що процес визнання приналежності парафіян до єдиної Православної Церкви в Україні має відбуватись поступальними кроками, аби це не призвело до радикалізації суспільства. Крім того, цьому не повинна заважати політична складова.

Нинішнє Стрітєння для українських вірян як ніколи має великий позитив: після зустрічі нам є куди повертатися, у нас є власний Божий Дім, офіційний, визнаний Вселенським Патріархатом. Отож, послідуємо діям святого Симеона, якому Господь відкрив очі на переконливий факт: нове і прогресивне має одно-значно замінити старе рам'я. Весна ще ніколи не програвала зимі.

Віталій КЛИМЧУК

ЄДИНА ЦЕРКВА

НА ВОЛИНІ ГРОМАДИ
МП ДОЛУЧАЮТЬСЯ ДО ПЦУ

З отриманням Томосу щораз більше приходів Московського Патріархату бажаною є возз'єднатися в Православній Церкві України.

За повідомленням канцлера єпархії протоієрея Микола Цапа, 12 січня громада Різдва Пресвятої Богородиці в с. Мизово Старовижівського благочиння рішенням загальних зборів ухвалила перейти до ПЦУ. На жаль, настоятель виявився не готовим до возз'єднання.

13 січня парафіяльні збори відбулися в с. Новостав на Горохівщині. Громада Різдва Пресвятої Богородиці разом із настоятелем священником Віктором Павленком стала частиною Православної Церкви України. До речі, тут давно правиться українською мовою.

Свято-Михайлівська парафія в с. Красноволя, що на Маневиччині (на фото), яка раніше виявила бажання долучитися до Православної Церкви України, 13 січня не допустила очільника єпархії та інших священнослужителів МП до свого храму, в т. ч. колишнього настоятеля, що не підтримав

рішення більшості мирян. А місцевий декан ПЦУ протоієрей Андрій Закидальський відслужив у цій церкві молебень.

Горохівський благочинний протоієрей Андрій Сидор розповів інформаційній службі єпархії, що 14 січня він уперше очолив Божественну Літургію в храмі Різдва Пресвятої Богородиці с. Мерва – в парафії, яка 7 січня з МП влилася в ПЦУ. Разом із ним служив священник Павло Кліцук та інше місцеве духовенство.

Канцлер єпархії повідомив, що представники багатьох приходів МП вже звернулися в Управління Волинської єпархії Православної Церкви України. Розпочато необхідні кроки для зміни юрисдикції таких громад.

Прот. Віталій СОБКО, Оксана КАРНКОВСЬКА

Канцлер єпархії протоієрей Микола Цап повідомив про зарахування у Волинську єпархію Православної Церкви України громад, які покинули Московський Патріархат.

14 січня Свято-Троїцька парафія м. Берестечка на Горохівщині провела збори, на яких майже всі присутні проголосували за перехід до ПЦУ. Настоятель громади, на жаль, не підтримав це рішення. Збори Свято-Миколаївської парафії с. Скобелка (Горохівський р-н) також ухвалили стати частиною Православної Церкви України.

Парафіяльні збори відбулися й у с. Броніця Камінь-Каширського району. Перед цим зібрано підписи щодо переходу до ПЦУ: цей намір підтримало понад 700 осіб. Проте 167 парафіян разом із настоятелем виявилися не готові до возз'єднання, тому для громади, яка увійшла до складу нашої єпархії, призначено нового панотця – священника Олега Мицька.

Виявила бажання влитися в ПЦУ й громада с. Нічогівка Маневичького району. В парафіяльних зборах взяли участь 107 людей, 101 з яких проголосував за перехід. Оскільки настоятель не захотів бути разом із громадою, суди теж призначено нового душпастиря – священника Петра Луцинського.

Ольга ВЕРЕМЧУК

ВАРТО ЗНАТИ

У ЛУЦЬКУ ВІРНІ ПЦУ ТА МП КОЛЯДУВАЛИ СПІЛЬНО

20 січня, на другий день Богоявлення Господнього, парафіяни двох храмів обох юрисдикцій, що знаходяться на вул. Дубнівській майже поруч, разом славили Всевишнього в одному Божому домі.

Про це розповів інформаційній службі єпархії настоятель парафії Йоана Золотоустого Православної Церкви України протоієрей Петро Атаманів.

Душпастир наперед домовився про це з

о. Сергієм, настоятелем храму Трьох святих, який належить Московському Патріархатові. Ще коли ці Господні доми зводилися, то громади допомагали одна одній, не звертаючи увагу на юрисдикцію, – як добрі сусіди та майстри своєї справи. Також спільним був у них спонсор, що сприяв будівництву.

Так, даючи приклад християнського порозуміння, після недільної Відправи православні всі разом зібрались у храмі Трьох святих –

із хорами, вихованцями недільної школи, які, окрім колядок, представили ще й вертеп. Отець Петро звернувся до присутніх із вітальним словом, а отець Сергій розповів історію спорудження їхньої церкви. Потім разом виконували колядки та щедрівки. Насамкінець прихожани МП заспівали многоліття. Поважаючи сусідів, отець Петро запросив їх наступної неділі до своєї парафії.

Оксана КАРНКОВСЬКА

ОФІЦІЙНО

Монахиню Євлалію (Стаднюк) призначено начальницею скиту Апостолів Петра й Павла жидичинського Свято-Миколаївського чоловічого монастиря в с. Липляни Ківерецького дек. (указ № 1 від 3 січня 2019 р.).

Протоієрея Павла Кліщука призначено настоятелем парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Мерва Горохівського дек. (№ 2 від 10 січня).

Священника Петра Луцинського призначено настоятелем парафії Архистратига Михаїла в с. Красноволя та Святителя Миколая Чудотворця в с. Нічогівка Маневичького дек. (№ 4 від 16 січня, № 7 від 22 січня).

Протоієрея Віктора Павленка призначено настоятелем парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Новостав Горохівського дек. (№ 5 від 21 січня).

Священнику Романові Медведєву знято заборону в священнослужінні у зв'язку зі щирим покаяттям (№ 6 від 22 січня).

Священника Олега Мицька звільнено від обов'язків настоятеля парафії Праведної Юліанії Ольшанської в Камені-Каширському і призначено настоятелем парафії Різдва Йоана Предтечі в с. Кримне з обслуговуванням с. Бронця Камінь-Каширського дек. (№ 8, 9 від 22 січня).

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

3 березня

День народження: 50 років тому, 1969-го, – протоієрей Микола Цап, канцлер єпархії, викладач Волинської православної богословської академії, настоятель парафії Великомученика Юрія Переможця в Луцьку.

5 березня

День народження: 35 років тому, 1984-го, – священник Артем Кованський, клірик парафії Хомської ікони Божої Матері в Луцьку.

12 березня

День народження: 40 років тому, 1979-го, – протоієрей Михайло Янкевич, настоятель парафії Апостола Андрія Первозваного в с. Струмівка Луцького районного деканату.

16 березня

День відходу у вічність: 15 років тому, 2004-го, – митрополит Луцький і Волинський Яків (Панчук).

28 березня

День висвяти: 15 років тому, 2004-го, – священник Назар Бабій, настоятель парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона у Волинській обласній лікарні.

30 березня

День висвяти: 5 років тому, 2014-го, – священник Ігор Яцюра, настоятель парафії Волинської ікони Божої Матері в с. Богушівка Луцького районного деканату.

Щиросердечно вітаємо вас із ювілеями, болюб'язні отці, браття і сестри! Хай Господь благословляє усіх вас на многії і благі літа!

ПАЛОМНИЦТВА

17 лютого – до святинь Володимира-Волинського: собор і монастир Різдва Христового – Юрївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Пожертва 200 грн.

23 лютого – на нічну Літургію в жіночий монастир Покрови Пресвятої Богородиці в с. Тростянець Ківерецького деканату. Виїзд 22 лютого о 23.00. Повернення 23 лютого – о 04.00. Пожертва 100 грн.

24 лютого – до святинь Рівенщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межирічі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Пресвятої Богородиці). Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Пожертва 240 грн.

3 березня – до почаївських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни – жіночий монастир Богоявлення Господнього у Кременці – храм Пророка Іллі в Дубенському замку. Виїзд о 6.30. Повернення – о 20.00. Пожертва 240 грн.

8–9 березня – до святинь Польщі: Ченстохова, Краків (для тих, хто має візу). Зголошуватися не пізніше ніж за три дні.

4–10 квітня – до Святої Землі (проща «Дорогою Ісуса Христа»). Очолує митрополит Луцький і Волинський Михаїл: Хайфа – долина Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – гора Фавор – біблійна Галілея – Ярденіт – гора Сіон – Ейн-Карем – Віфлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертве море – Лідда – Кумран. Зголошуватися не пізніше ніж за два тижні.

26 травня – 2 червня – до святинь Грузії: Тбілісі – Мцхета – Сігнахі –

Бодбе – Телаві – Ахалціхе – Боржомі. Зголошуватися не пізніше ніж за тиждень.

1–13 липня, 12–23 липня, 22 липня – 3 серпня, 2–14 серпня – до святинь Одещини: храми й монастирі в обласному центрі, чудотворна ікона Пресвятої Богородиці в с. Кулевча. Зголошуватися не пізніше ніж за 40 днів.

Реєстрація – не пізніше ніж за день до початку прощі (якщо не зазначено інше). Виїзд на всі богомілья – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ – НА ВОЛИНІ

ЧИТАЙТЕ
Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.

СЛУХАЙТЕ

Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).

ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ

Сайт pravoslaviavolyni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Свідоцтво про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії
Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)
Друк – ПРАТ «Волинська друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 710-301. Зам. №140 Наклад 1250 пр.
Передплатний індекс 91241.

РЕДАКЦІЯ

Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Микола ВОЛОШИН (верстка)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1
volynkonsistoria@ukr.net
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10:00–16:00, обідня перерва – 13:00–14:00

КЕРУЮЧИЙ ЕПАРХІЄЮ

Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ. Тел./факс (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ

Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віце-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Тел. (0332) 72-44-64

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР

Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії)
infosluzhba@ukr.net

Сайт – pravoslaviavolyni.org.ua

info@pravoslaviavolyni.org.ua

Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – прес-секретар архімандрит КОНСТАНТИН (Марченко)
Моб. (096) 781-80-59. Pres-sluzhba@ukr.net

Газета «Волинські єпархіяльні відомості». Hazeta.vjev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор диякон Сергій ПАНАЩУК
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. Blaho@ukr.net

Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі»
– завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97
kljuchi@ukr.net

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА

Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»

Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

Уповноважений єпархії у справах сім'ї – протоієрей Василь КЛОЧАК. Моб. (066) 571-75-27

СКЛАД-МАГАЗИН ікон, риз, церковного начиння тощо

Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58
Час роботи: понеділок–п'ятниця, 10:00–18:00,
в суботу – 10:00–15:00, обідня перерва – 13:00–14:00.

ЄДИНА ЦЕРКВА

До редакції нашої газети звертаються читачі з проханням оприлюднити текст Томосу, навколо якого нині стільки розмов, стільки радості в одних і скептичних посмішок – в інших.

Оригінал цього документа, що залишився в архіві Вселенського Патріархату, й ідентична копія, передана в Україну (її ви бачите на с. 1 цього номера «Волинських єпархіяльних відомостей»), існують грецькою мовою. Офіційний переклад на українську й англійську розміщено на сайті Вселенської Патріархії. Передруковуємо його звідти, нічого не змінюючи (хоча текст не в усьому відповідає сучасній українській літературній мові та її чинному правопису).

Варфоломій, милістю Божою Архієпископ Константинополя, Нового Риму і Вселенський Патріарх

«Виприступили до гори Сіонської... і до Церкви первородних» (Євр. 12:22–23), блаженний серед народів Апостол Павло говорить усім вірним; і дійсно, Церква є горю, тому міцною і стійкою, непорушною та непохитною. Хоча одним стадом та одним тілом Христовим є і називається Церквою Божою, яка повсюди має сповідання православної віри, спільність в таїнствах у Дусі Святому та непорушність апостольського спадкоємства та канонічного порядку, але ще від апостольських часів складається з Церков, розташованих по місцях і країнах, внутрішньо самоврядованих власними пастирями та вчителями, і служителями Євангелія Христового, тобто кожного місця єпископами, з причин не лише історичного значення міст і країн у світі, але й внаслідок особливих пастирських потреб у них.

Отож, оскільки благочестива та Богом бережена земля України укріплена та звеличена вищим промислом та отримала свою повну політичну незалежність, державні та церковні керівники якої вже тридцять років палко просять її церковного самоврядування та пліч-о-пліч з народом й суголосно з давніми його проханнями, свого часу зверненими до святишого Апостольського Константинопольського Престолу, котрий за багатовіковим канонічним переданням зобов'язаний турбуватися про Святі православні Церкви, які мають в цьому потребу, а найдужче про ті, які від початку з ним зв'язані канонічними узами, як-от історична Митрополія Київська, – то наша Мірність з Преосвященними при нас Митрополитами та всечесними, улюбленими в Святому Дусі братами та співслужителями, з обов'язку турботи Великої Христової Церкви за Православний світ, для цілєння постійно загрожуючих розколів та розділів у помісних Церквах, однодумно визначаємо та проголошуємо, щоб уся Православна Церква, що знаходиться в межах політично сформованої та цілковито незалежної держави України разом із Священними Митрополіями, Архієпископіями, Єпископіями, монастирями, парафіями та всіма в них церковними установами, котра знаходиться під покровом Засновника Єдиної, Святої, Соборної і Апостольської Церкви Боголюдини Господа і Спасителя нашого Ісуса Христа, існувала віднині канонічно автокефальною, незалежною та самоврядованою, маючи Першого та самоврядованого, маючи

Першого та самоврядованого, маючи визначені кожного канонічного її Предстоятеля, який носить титул «Блаженніший Митрополит Київський і Всієї України», – не допускається якогось доповнення

Вселенський Патріарх Варфоломій підписує Томос про автокефалію ПЦУ. 6 січня 2019 р.

ПАТРІАРШІЙ І СИНОДАЛЬНИЙ ТОМОС НАДАННЯ АВТОКЕФАЛЬНОГО ЦЕРКОВНОГО УСТРОЮ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ

чи віднімання від його титулу без дозволу Константинопольської Церкви, – який є головою Святишого Синоду, котрий щороку скликається з Архієреїв, запрошуваних почергово за їхнім старшинством, з числа тих, що мають єпархії в географічних межах України. Таким чином управлятимуться справи Церкви в цій країні, як проголошують божественні та святі Канонони, вільно й у Святому Дусі, та безперешкодно, без будь-якого іншого зовнішнього впливу.

До того ж, цим підписаним Патріаршим і Синодальним Томосом ми визнаємо та проголошуємо встановлену в межах території України Автокефальну Церкву нашою духовною донькою та закликаємо всі світові Православні Церкви визнавати її як сестру та згадувати під іменем «Святіша Церква України», як таку, що має своєю кафедрою історичне місто Київ, не може ставити єпископів чи засновувати парафії за межами держави; вже існуючі відтепер підкоряються, згідно з порядком, Вселенському Престолу, який має канонічні повноваження в Діаспорі, бо юрисдикція цієї Церкви обмежується територією Української Держави.

І ми надаємо їй привілеї та всі суверенні права, належні автокефальній церковній Владі, так що відтепер Митрополит Київський і Всієї України, здійснюючи богослужіння, поминає «Усіх Єпископів Право-

славних», а сонм найсвятіших Архієреїв при ньому поминає його ім'я як Першого та Предстоятеля Найсвятішої Церкви в Україні. Те, що стосується внутрішнього церковного управління, розглядається, судиться та визначається виключно ним і Священним Синодом, слідує евангельському та іншому вченню, згідно зі священним Переданням і шанованими канонічними постановами нашої Святої Православної Церкви, і настановою 6-го канону І Нікейського Вселенського Собору, який визначає, що «якщо ж при спільному голосуванні всіх, яке буде справедливим і згідно церковного канону, двоє чи троє через власну схильність до суперечок будуть [це] заперечувати, то нехай має силу рішення більшості». до того ж зберігається право всіх архієреїв та іншого духовенства на апеляційне звернення до Вселенського Патріарха, який має канонічну відповідальність приймати безапеляційні судові рішення для єпископів та іншого духовенства помісних Церков, згідно з 9-м і 17-м священними канонами IV Халкідонського Вселенського Собору.

Просяноємо до вище сказаного, що Автокефальна Церква в Україні визнає головою Святіший Апостольський і Патріарший Вселенський Престол, як і інші Патріархи та Предстоятелі, та має разом з іншими канонічними обов'язками та відповідальностями

насамперед збереження нашої Православної Віри неушкодженою та канонічної єдності та спілкування з Вселенським Патріархатом й іншими помісними Православними Церквами непорушними. І до цього, Митрополит Київський і Всієї України, як і Архієреї Найсвятішої Церкви України, обираються віднині відповідно до належних положень божественних і священних Канонів і згідно з відповідними положеннями її Статуту, які мають в усьому обов'язково відповідати положенням цього Патріаршого і Синодального Томосу. Усі архієреї зобов'язані турбуватися, щоб боголюбно пасти народ Божий, провадячи в страху Божому мир і згоду в країні та в своїй Церкві.

Але щоб в усьому перебував не применшений зв'язок духовної єдності та спілкування святих Божих Церков, бо ми навчилися «зберігати єдність духа в союзі миру» (Еф. 4:3), то кожний Блаженніший Митрополит Київський і Всієї України повинен поминати за давніми Переданнями святих Отців наших Вселенського Патріарха, Блаженніших Патріархів та інших Предстоятелів помісних Православних Церков, у ряду Диптихів, згідно з канонічним порядком, отримавши своє місце після Предстоятеля Церкви Чехії і Словачії в священних Диптихах і на церковних зібраннях. Таким чином, Православна Церква в Україні, через свого Першого

чи канонічного місцеблюстителя Київського Престолу, зобов'язана брати участь стосовно важливих канонічних, догматичних та інших питань у міжправославних нарадах, які збираються час від часу, за священним звичаєм, від початків усталеним Отцями. Перший же, настановлений, зобов'язаний обов'язково посилати необхідні належні Мирні Грамоти до Вселенського Патріарха та до інших Предстоятелів, і сам має право від них отримувати, починаючи свої мирні поїздки від Першопрестольної Церкви Константинополя за звичаєм, отримуючи від неї і Святе Миро, для вияву духовної єдності з нею. Для вирішення значних питань церковного, догматичного та канонічного характеру слід Блаженнішому митрополиту Київському і всієї України від імені Священного Синоду своєї Церкви звертатися до нашого Святишого Патріаршого і Вселенського Престолу, прагнучи від нього авторитетної думки та твердого взаєморозуміння, причому права Вселенського Престолу на Екзархат в Україні та священні ставропігії зберігаються неприменшеними.

Отже, на всіх цих умовах наша Свята Христова Велика Церква благословляє та проголошує Православну Церкву в Україні Автокефальною та щедро закликає на Ієрархію на Українській землі, непорочний клір і благочестивий народ її, з невичерпного скарбу Святого Духа, божественні дари, молячись, щоб Перший і Великий Архієрей Ісус Христос, заступництвом всенепорочної і всеблагословенної Владичиці нашої Богородиці і пріснодиви Марії, святого славного і рівноапостольного князя Володимира і святої славної княгині Ольги, преподобних і богоносних Отців наших, подвижників і монахів Києво-Печерської Лаври та інших монастирів, укріпив назавжди її в тілі Єдиної, Святої, Соборної і Апостольської Церкви таким чином захищену Автокефальну Церкву України і подав їй благосостояння, єдність, мир і зростання, на славу Його і Отця і Святого Духа.

Таким чином, таке вирішене та розсуджене і в радості сповіщене вам від шанованого Центру Православ'я було соборно затверджено, для постійного збереження видається цей Патріарший і Синодальний Томос, написаний і підписаний в Кодексі нашої Великої Христової Константинопольської Церкви, вручений в точній і ідентичній копії Блаженнішому Предстоятелю Святішої Церкви України, кір Епіфанію та його високопревосходительству, Президенту країни пану Петру Порошенку, для вічного доказу та постійного представлення.

Року дві тисячі дев'ятнадцятого, місяця січня, 6 числа, індікція 12.

† Вселенський Патріарх Варфоломій, в Христі Бозі вирішує
† митрополит Вріульський Пантелеймон,
† митрополит Італійський і Мальтійський Геннадій
† митрополит Германський Августин
† митрополит Транупольський Герман
† митрополит Нью-Джерський Євангел
† митрополит Родоський Кирилл
† митрополит Ретімський і Авлопотамський Євгеній
† митрополит Корейський Амвросій
† митрополит Сингапурський Контантин
† митрополит Австрійський Арсеній
† митрополит Сімський Хризостом
† митрополит Чиказький Нафанаїл